

EOS Karjalainen Eero(TEM)

08.12.2020  
JULKINEN

Viite

Asia

**Epävirallinen energiaministereiden videokokous 14.12.2020**

Neuvoston puheenjohtajavaltio Saksa on kutsunut EU-jäsenvaltioiden energiaministerit 14.12.2020 järjestettävään videokokoukseen. Kokouksessa Suomea edustaa elinkeinoministeri Mika Lintilä. Kyseessä on epävirallinen ministerikokous, jossa ei tehdä päätöksiä.

Kokouksen pääaiheessa energiaministerit käyvät keskustelun energiajärjestelmän integraatiosta tulevien lainsäädäntöehdotusten ja energiatavoitteiden näkökulmasta. Komissio on kuvannut energia- ja ilmastolainsäädännön päivittämistä koskevia suunnitelmiaan kuluneen vuoden aikana 8.7.2020 julkaistun energiajärjestelmän integraatiostrategian lisäksi muun muassa EU:n 2030 ilmastotavoitteen korottamista koskevassa tiedonannossa. Suomi tukee EU:n kunnianhimoista ilmastopolitiikkaa, jossa vahvistetaan ilmastonäkökohtien integrointi kaikille keskeisille sektoreille. EU:n 2030-päästövähennystavoitteen kasvattaminen voi edellyttää energialainsäädännön uudelleenarviointia, sillä energiasektorilla on keskeinen rooli päästövähennystavoitteen saavuttamisessa. Suomi pitää hyvänä, että 2030-ilmastotavoitteen uudelleentarkastelun pohjaksi komissio laatii kattavat vaikutusarvioinnit hyvissä ajoin ennen mahdollisia ehdotuksia energialainsäädännön avaamisesta.

Asialistan mukaan muut aiheet -asiakohdassa käsitellään kolmea aihetta: 1. komissio antaa tilannekatsauksen ajankohtaisista energiaulkosuhdeasioista, 2. Liettua esittää tiedotusasian koskien Valko-Venäjän Astravetsin ydinvoimalaitoksen käyttöönottoa ja yhdenmukaisuutta ydinturvallisuussuosituksen täytäntöönpanon kanssa ja 3. Portugali esittelee vuoden 2021 alussa alkavan EU-puheenjohtajuuskautensa ohjelman.

**Asialista:**Epävirallinen energiaministereiden videokokous 14.12.2020

1. Energiajärjestelmäintegraatio: kartoittamassa tietä kohti ilmastoneutraalia Eurooppaa;  
keskustelu s. 3
2. Muut aiheet

Tilannekatsaus ajankohtaisista energiaulkosuhdeasioista  
*Euroopan komission tiedotusasia*

Valko-Venäjän Astravetsin ydinvoimalaitoksen käyttöönotto ja yhdenmukaisuus  
ydinturvallisuussuositusten täytäntöönpanon kanssa  
*Liettuan valtuuskunnan tiedotusasia*

Portugalin puheenjohtajuuskauden ohjelma  
*Portugalin valtuuskunnan tiedotusasia*

**Työ- ja elinkeinoministeriö**

PERUSMUISTIO

TEM2020-00656

EOS Karjalainen Eero(TEM)

08.12.2020  
JULKINEN

Asia

**Energiajärjestelmäintegraatio: kartoittamassa tietä kohti ilmastoneutraalia Eurooppaa; keskustelu energiaministereiden videokokouksessa 14.12.2020**

Kokous

Epävirallinen energiaministerikokous 14.12.2020

U/E/UTP-tunnus

**Käsittelyvaihe ja jatkokäsittelyn aikataulu**

Epävirallisessa energiaministereiden videokokouksessa käydään keskustelu energiajärjestelmäintegraatiosta tulevien lainsäädäntöehdotusten ja energiatarvoitteiden näkökulmasta.

Keskustelun kontekstin muodostavat komission 8.7.2020 antama tiedonanto EU:n energiajärjestelmän integraatiostrategiasta (COM 2020/299 final) sekä komission työohjelmassaan esittelemä suunnitelma vuonna 2021 annettavista ilmasto- ja energialainsäädäntöehdotuksista. Tulevia lainsäädäntöaloitteita on kuvattu komission kuluneen vuoden aikana antamissa tiedonannoissa, muun muassa energiajärjestelmän integraatiostrategiassa sekä EU:n 2030 ilmastotavoitteen korottamista koskevassa tiedonannossa.

Valtioneuvoston kantoja EU:n energiajärjestelmän integraatiostrategiaan ja siinä kuvattuihin komission ilmasto- ja energiapolitiikan lainsäädännön uudistamista koskeviin suunnitelmiin liittyen on tuotu esiin EU-ministerivaliokunnassa 11.9.2020 käsitellyssä E-jatkokirjeessä (EJ 17/2020 vp). Valtioneuvoston kantoja komission 17.9.2020 julkaisemaan EU:n 2030 ilmastokunnianhimon korottamista koskevaan tiedonantoon (COM/2020/562 final) on kuvattu omassa E-kirjeessään (E 118/2020 vp).

**Suomen kanta**

Suomi tukee komission ehdotusta EU:n 2030-päästövähennystavoitteen korottamisesta nykyisestä vähintään 40 %:sta vuoden 1990 tasoon verrattuna vähintään 55 %:iin. Suomen näkemyksen mukaan ensisijaisesti tavoite tulisi saavuttaa päästöjä vähentämällä. Suomi korostaa, että EU:n 2030 päästövähennystavoitteen tulee olla linjassa vuodelle 2050 sovitun ilmastoneutraaliustavoitteen kanssa. EU:n vähintään 55% tavoite tukee Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamista ja on myös paremmin linjassa Suomen 2035 hiilineutraaliustavoitteen kanssa. (E 118/2020 vp.)

EU:n 2030 päästövähennystavoitteen kasvattaminen voi edellyttää energialainsäädännön uudelleenarviointia, sillä energiasektorilla on keskeinen rooli päästövähennystavoitteen saavuttamisessa. Suomi pitää hyvänä, että 2030 ilmastotavoitteen uudelleentarkastelun pohjaksi komissio laatii kattavat vaikutusarviointit hyvissä ajoin ennen mahdollisia ehdotuksia energialainsäädännön avaamisesta. Vaikutusarviointien tulisi sisältää jäsenmaakohtaisia arvioita. On tärkeää, että tarvetta energialainsäädännön avaamiselle arvioidaan huolella, sillä puhtaan energian paketin toimeenpano on kesken. Energiatohokkuusdirektiivin tulisi kannustaa ensisijaisesti todelliseen

energiatehokkuuteen, ei energian kulutuksen rajoittamiseen. Toimijat tarvitsevat ennakoitavaa ja pitkäjänteistä lainsäädäntöä, jotta päästövähennystavoitteiden saavuttamiseen tarvittavat merkittävät yksityiset investoinnit toteutuvat. (E 118/2020 vp).

Suomi pitää hyvänä, että Euroopan unionissa tehdään jatkossa entistäkin kunnianhimoisempaa ilmastopolitiikkaa. Suomi painottaa tarvetta hyödyntää kaikkia käytettävissä olevia vähähiilisiä ratkaisuja energijärjestelmässä. Tärkein väline uusiutuvan energian ja muiden vähähiilisten ratkaisuiden edistämiseksi on päästökauppa. (EJ 17/2020 vp.)

Suomi kannattaa EU:n energijärjestelmän integrointistrategian ja vetystrategian hyödyntämistä niin EU:n energiapolitiikan kuin muidenkin sektorien politiikkatoimien suunnittelemiseksi. Suomelle on tärkeää, että strategiat parantavat EU:n edellytyksiä saavuttaa energia- ja ilmastopoliittiset tavoitteensa. Edistämistoimet tulee suunnata sellaisiin vedyn valmistamisen tapoihin, jotka hyödyntävät päästötöntä sähköä tai ovat muuten vähäpäästöisiä. Tämä edellyttää kaikkien puhtaiden sähköntuotantoteknologioiden käytön mahdollistamista, vahvoja eurooppalaisia sähkönsiirtoyhteyksiä sekä innovaatiopanostuksia vetyteknologian kehittämiseen. (EJ 17/2020 vp.)

## **Pääasiallinen sisältö**

Energiaministerien videokokouksen näkemystenvaihdossa ministerit tulevat käsittelemään energijärjestelmän integraatiostrategiaa tulevien lainsäädäntöehdotusten ja energiatarvoitteiden näkökulmasta.

Puheenjohtaja toteaa asiakohdan käsittelyä varten toimittamassaan tausta-asiakirjassa, että saavuttaakseen ilmastoneutraaliuden vuoteen 2050 mennessä Euroopan energijärjestelmän täytyy muuttua perinpohjaisesti integroiduksi energijärjestelmäksi, joka hyödyntää uusiutuvaa energiaa suuressa mittakaavassa ja kehittää merkittävästi energiatehokkuuttaan. Suuri askel tähän suuntaan otettiin vuonna 2018 hyväksytyn puhtaan energian paketin muodossa. Heinäkuussa 2020 antamassaan EU:n energijärjestelmäintegraatiota koskevassa tiedonannossaan komissio ehdotti vielä pidemmälle meneviä toimia uuden integroidun energijärjestelmän saavuttamiseksi. Strategian mukaisena tavoitteena on rakentaa kiertotalouden hengessä energijärjestelmä, jossa energiatehokkuus asetetaan etusijalle. Tällaisen järjestelmän keinovalikoimaan kuuluu muun muassa loppukäyttösektoreiden sähköistäminen. Lisäksi suurelta osin uusiutuviin energialähteisiin pohjautuvan energijärjestelmän tulee edistää uusiutuvien ja vähähiilisten polttoaineiden, kuten vedyn, käyttöönottoa sektoreilla, joilla hiilidioksidipäästöjen vähentäminen on haastavinta.

Puheenjohtajan tausta-asiakirjassa todetaan, että komissio ehdottaa strategiassa toimenpiteitä, joilla energiamarkkinoita kehitetään vähähiilisyyden kanssa yhteensopiviksi ja edettäisiin kohti integroidumpaa energiainfrastruktuuria ja digitalisaatiota. Lisäksi asiakirjassa viitataan komission ehdotukseen päästövähennystavoitteen korottamisesta vähintään 55 %:iin, jonka mukaisesti myös energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian kunnianhimoa olisi nostettava, jotta päästövähennystavoitteen voitaisiin päästä. Komissio on jo työohjelmassaan kuvannut vuoden 2021 ilmasto- ja energiapolitiikan lainsäädäntökokonaisuuden (Fit for 55 -paketti) aikataulua, joka kuvastaa komission kunnianhimon korkeaa tasoa. On mahdollista, että myös energiatehokkuuden ja uusiutuvaa energian tavoitteiden korottamista tullaan osana kokonaisuutta esittämään.

Mahdollistaakseen yhdenmukaisen lähestymistavan puheenjohtaja esittää ministereille keskustelun pohjaksi kaksi kysymystä:

1. Millaiset politiikkatoimet näette ensisijaisina, kun EU:n sääntelykehystä päivitetään energijärjestelmäintegraation mahdollistamiseksi ja Euroopan ohjaamiseksi kohti ilmastoneutraaliutta vuoteen 2050 mennessä? Mitkä tulevat olemaan suurimmat haasteet ja miten niihin tulisi vastata?

2. Mitkä ovat näkemyksenne liittyen EU:n vuoden 2030 energiatavoitteiden mahdolliseen päivittämiseen vastaamaan korkeampaa ilmastokunnianhimoa vuodelle 2030?

**EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely**

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa.

**Käsittely Euroopan parlamentissa**

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa.

**Kansallinen valmistelu**

Energia- ja Euratom -jaoston (EU21) kokous 8.12.2020  
EU-ministerivaliokunnan kirjallinen menettely 9.–11.12.2020

**Eduskuntakäsittely**

Suuren valiokunnan kokous 11.12.2020

**Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema**

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa, eikä sillä ole vaikutusta kansalliseen lainsäädäntöön eikä Ahvenanmaan asemaan.

**Taloudelliset vaikutukset**

Keskusteluun ei liity päätöksentekoa, eikä sillä ole taloudellisia vaikutuksia.

**Muut asian käsittelyyn vaikuttavat tekijät****Asiakirjat**

WK 13572/2020 INIT  
WK 13154/2020 REV 1

**Laatijan ja muiden käsittelijöiden yhteystiedot**

Eero Karjalainen, työ- ja elinkeinoministeriö, eero.karjalainen(at)tem.fi, 0295 047 18

**EUTORI-tunnus****Liitteet****Viite**

LIITTEET

|               |                           |
|---------------|---------------------------|
| Asiasanat     | energia                   |
| <b>Hoitaa</b> | <b>TEM</b>                |
| Tiedoksi      | ALR, EUE, UM, VM, VNK, YM |